

❖ سئوالات متن درس دوازدهم، کتاب تاریخ (۱)، پایه دهم علوم انسانی
❖ طراح سوال: خلیل الله صحنه، دبیرتاریخ، استان گلستان، گرگان ۱۴۰۲

مبحث درس دوازدهم: جامعه و خانواده

- ۱- اقوام آریایی مهاجر به ایران از چه قبایلی تشکیل می شدند؟ وجه اشتراک آنان چه بود؟
قبیله های گوناگونی تشکیل می شدند که از نظر تبار و زبان، خویشاوند بودند و باورهای دینی مشترکی داشتند.
- ۲- قبایل آریایی مهاجر پس از استقرار در مناطق مختلف ایران چه نوع جامعه ای را به وجود آوردند؟
جامعه ای شبنانی و روستایی
- ۳- ترکیب قبیله، طایفه در میان قبایل آریایی ساکن ایران به چه صورت بود؟
هر قبیله شامل تعدادی طایفه بود و طایفه نیز خود، به چندین خانواده بزرگ تقسیم می شد.
- ۴- کدام نوع تقسیم بندی اجتماعی، میراث مشترک آریاییان هند و ایرانی به شمار می رفت؟
تقسیم بندی اجتماعی سه گانه ای («کشاورزان و شبنان» و «جنگجویان»، «روحانیان») که برپایه شغل و پیشه افراد بود.
- ۵- افراد جامعه آریاییان هند و ایرانی به چند قشر تقسیم شده بودند؟ نام ببرید.
به سه قشر «کشاورزان و شبنان» و «جنگجویان»، «روحانیان» تقسیم شده بودند.
- ۶- وجود قشرهای سه گانه آریایی در آغاز، معرف چه مسئله ای بود؟
معرف نوعی تقسیم کارودسته بندی حرفه ای به شمار می رفت و به نظر می رسد که قشری بر قشر دیگر، برتری و امتیاز خیلی خاصی نداشته است.
- ۷- اقوام آریایی پس از تشکیل حکومت، چه اقداماتی انجام دادند؟
✓ سرزمین های مختلف را فتح کردند،
✓ به ثروت بیشتر و منزلت بالاتری دست یافتند.
- ۸- تمرکز قدرت و ثروت در نزد عده ای خاص در میان اقوام آریایی چه پیامدی را به همراه داشت؟
موجب ایجاد نابرابری های اقتصادی و اجتماعی و شکل گیری طبقات اجتماعی به معنای واقعی آن شد.
- ۹- به چه دلایلی در زمان هخامنشیان نابرابری های اجتماعی و اقتصادی میان گروه حاکم و مردم عادی افزایش یافت؟
با افزایش فتوحات و توسعه تشکیلات حکومتی
- ۱۰- در رأس خاندان های بزرگ هخامنشیان، کدام خانواده قرارداشت؟
خانواده شاهی
- ۱۱- دردوران حکومت هخامنشی، مسئولیت اداره حکومت ساتراپی ها، فرماندهی ارتش وسایر مناصب مهم حکومتی به چه کسانی واگذار می شد؟
به اعضای خاندان های بزرگ که راس آن خانواده شاهی قرارداشت واگذار می شد.
- ۱۲- به قول کدام مورخ یونانی، خاندان هخامنشی، امتیازات ویژه ای داشتند که دیگران از آن محروم بودند؟
هرودت
- ۱۳- چرا دردوران حکومت هخامنشی، قشر جنگجویان نسبت به دو قشر «کشاورزان و شبنان» و «روحانیان» در جایگاه بالاتری قرار گرفت؟
به دلیل اهمیت فتوحات نظامی
- ۱۴- به طور کلی جامعه ایران دردوران اشکانیان شامل چند گروه بود؟ نام ببرید.
شامل گروه حاکم و توده های مردم عادی

۱۵- اعضای گروه حاکم در دوره اشکانیان، به چند دسته تقسیم می شدند؟ توضیح دهید.
به دو دسته تقسیم می شدند:

✓- در مرتبه اول اعضای خاندان های شاهی،
✓- دیگر خاندان های قدرتمند قدیمی بودند که مهمترین منصب های سیاسی و نظامی مانند حکومت مناطق مختلف کشور و فرماندهی سپاه و عضویت در مجلس آن زمان را در اختیار داشتند.

۱۶- توده مردم در دوره اشکانیان شامل چه گروه های اجتماعی بود؟ نام ببرید.
شامل کشاورزان، شبانان، صاحبان حرف و صنایع و بازرگانان بودند.

۱۷- چه عاملی سبب گرد آمدن شمار چشمگیری از اسیران جنگی در دوره اشکانیان شد؟ از آنان در چه زمینه هایی به کار گرفته می شدند؟
جنگ های پیاپی با دشمنان خارجی - در فعالیت های کشاورزی، ساختمان سازی، معادن شاهی و خدمات خانگی به کار گرفته می شدند.

۱۸- نظام طبقاتی جامعه ایران در عصر ساسانی تحت تأثیر چند عامل گسترش یافت و تثبیت شد؟ توضیح دهید.
تحت تأثیر دو عامل گسترش یافت و تثبیت شد:

✓- عامل اول، تأسیس حکومت مرکزی قدرتمندی بود که خاندان ساسانی با توسعه تشکیلات اداری و دیوانی به وجود آوردند.
از این رو، قشر جدیدی به نام «دبیران» در این دوره به طبقه حاکم افزوده شد.
✓- عامل دوم، رسمیت یافتن دین زرتشتی و افزایش نفوذ و اختیارات موبدان بود.

۱۹- نظام طبقاتی عصر ساسانی بر چه عواملی استوار بود؟
بر اصلت نسب و خون استوار بود.

۲۰- کدام طبقه ی اجتماعی در دوره ساسانیان، نسب و خون خود را برتر از نسب و خون مردم عادی می دانستند و برخورداری از امتیازات ویژه را حق خویش می شمردند؟
اشراف و بزرگان

۲۱- کدام حکومت ایران باستان، طبقات و قشر های اجتماعی را به شدت زیر نظر داشت؟
حکومت ساسانی

۲۲- چرا در جامعه ساسانی تحرک اجتماعی و رفتن از طبقه ای به طبقه دیگر، ممنوع و یا دست کم، بسیار دشوار بود؟
زیرا آن حکومت طبقات و قشر های اجتماعی را به شدت زیر نظر داشت.

۲۳- در دوران ساسانیان نابرابری های اجتماعی و اقتصادی در میان کدام طبقات اجتماعی افزایش یافت؟
در میان طبقه حاکم یعنی خاندان ساسانی و اشرافیت سیاسی، نظامی و دینی وابسته به آن و همچنین در میان توده مردم عادی

۲۴- اشراف زادگان حکومت ساسانی به چه اموری مشغول بودند؟
فقط به امور جنگی، دیوانی، ورزش های رزمی، شکار و بزم می پرداختند و معمولاً دیگر فعالیت ها را دور از شأن و مقام خویش می دانستند.

۲۵- به چه شکلی زنان طبقه اشراف زادگان حکومت ساسانی از دیگر زنان متمایز بودند؟
با نوع لباس و زیور آلات

۲۶- طبقه فرو دست یا عامه مردم در دوره حکومت ساسانی به چه کارهایی مشغول بودند؟
آنان به طور موروثی به فعالیت های تولیدی و خدماتی مانند کشاورزی، دامداری، پیشه وری، تجارت و امثال آن مشغول بودند و بار سنگین مالیات های گوناگون را بردوش می کشیدند.

۲۷- کدام طبقه ی اجتماعی در دوره حکومت ساسانی بار سنگین مالیات های گوناگون را بردوش می کشیدند؟
طبقه فرو دست یا عامه مردم

۲۸- کدام طبقه و گروه اجتماعی در دوران ساسانیان مدافع نابرابری‌های اجتماعی و امتیازات طبقه حاکم بودند؟ چرا؟
موبدان زرتشتی، زیرا آنان چنین وانمود می‌کردند که این تفاوت‌ها و تمایزها برای حفظ نظم و ثبات کشور لازم است و رفتن از طبقه‌ای به طبقه دیگر موجب فاسد شدن جامعه می‌شود.

۲۹- در زمان کدام پادشاه ساسانی جنبش بزرگی علیه نابرابری‌ها و تبعیض‌های اجتماعی و اقتصادی پدید آمد؟ رهبران چه کسی بود؟
در زمان پادشاهی قباد، به رهبری مزدک

۳۰- در زمان پادشاهی قباد ساسانی، کدام جنبش بزرگ علیه نابرابری‌ها و تبعیض‌های اجتماعی و اقتصادی پدید آمد؟ رهبران چه کسی بود؟
جنبش مزدکیان به رهبری مزدک

۳۱- علت اصلی شکل‌گیری جنبش مزدک در زمان پادشاهی قباد ساسانی چه بود؟
مبارزه علیه نابرابری‌ها و تبعیض‌های اجتماعی و اقتصادی

۳۲- به چه دلیلی خسروانشیروان، پسر و جانشین قباد، برای اصلاح امور اجتماعی و اقتصادی، اقداماتی انجام داده بود؟
به دلیل ظهور جنبش مزدک و دیگر اعتراضات عمومی

۳۳- نتایج اصلاحات خسروانشیروان ساسانی را بنویسید.
✓ قدرت و نفوذ اشراف و نجبای درجه اول کاهش یافت،
✓ بر قدرت و نفوذ اشراف و نجبای درجه دوم افزوده شد.

۳۴- کدام نهاد، هسته اصلی جامعه آریایی نخستین به شمار می‌رفت؟
خانواده

۳۵- خانواده جامعه آریایی در آغاز به چه صورت بود؟ توضیح دهید.
خانواده‌ی بسیار گسترده بود و شامل پدر و مادر، فرزندان و نوادگان، برادران و خواهران، عروسان و دامادان، عموزادگان و عمه زادگان، دایی زادگان و خاله زادگان و بستگان دیگر می‌شد.

۳۶- سلطه چه کسی در خانواده گسترده جامعه آریایی بر اعضای آن، نامحدود بود؟
سلطه پدر

۳۷- وظایف و نقش‌های پدر در خانواده گسترده جامعه آریایی را بنویسید.
پدر هم قاضی و هم مجری آداب و رسوم دینی و نگهدار آتش خانه به حساب می‌آمد.

۳۸- نقش مادر در خانواده گسترده جامعه آریایی چگونه بود؟
مادر اگرچه اختیاراتی در حد و اندازه پدر نداشت، اما بانوی خانه محسوب می‌شد و مورد احترام همه بود.

۳۹- در خانواده کهن ایرانی، ازدواج به چه صورت بود؟
درون گروهی بود و اعضای خانواده تحت نظارت پدر، با یکدیگر پیمان ازدواج می‌بستند.

۴۱- دارایی‌های خانواده کهن ایرانی در اختیار چه کسی قرار داشت؟ چگونه مدیریت و حفظ می‌شد؟
دارایی‌ها در اختیار پدر قرار داشت و قابل تقسیم و یا انتقال نبود و پس از مرگ او در اختیار پسر ارشد به عنوان رئیس جدید خانواده قرار می‌گرفت.

۴۲- جایگاه و حقوق زنان به عنوان نیمی از جامعه در دوران ایران باستان، تحت تأثیر کدام آموزه‌ها قرار داشت؟
آموزه‌های دین زرتشتی و فرهنگ عمومی

۴۳- شعار اصلی زرتشت را نام ببرید.
گفتار نیک، کردار نیک و پندار نیک

۴۴- کدام عوامل سبب کوچکتر و محدودتر شدن خانواده گسترده کهن ایرانی شد؟

- ✓ با گسترش شهرها، مخصوصاً در دوره ساسانیان، بخشی از خانواده‌های روستایی به شهر مهاجرت کردند و در پیشه‌های گوناگونی اشتغال یافتند. بدین گونه خانواده بزرگ با املاک و دارایی‌های مشترک، به تدریج به خانواده‌های کوچکتر با اموال مستقل تجزیه شد.
- ✓ از سوی دیگر، با توسعه تشکیلات حکومتی و گسترش قشرهای اجتماعی، دامنه اختیارات و قدرت پدردر خانواده کاهش یافت. برای نمونه، تشکیلات قضایی و قشر روحانیان، بخشی از اختیارات پدر مانند قضاوت و اجرای مراسم و تشریفات دینی را برعهده گرفتند.

۴۵- جایگاه و حقوق زنان به عنوان نیمی از جامعه در دوران ایران باستان، تحت تأثیر کدام آموزه‌ها قرار داشت؟ آموزه‌های دین زرتشتی و فرهنگ عمومی

۴۶- شعار اصلی زرتشت را نام ببرید.

گفتار نیک، کردار نیک و پندار نیک

۴۷- کدام شعار اصلی زرتشت به طوریکسان برای زنان و مردان توصیه شده است؟

گفتار نیک، کردار نیک و پندار نیک

۴۸- کدام اثر باستانی بیانگر آن است که در زمان هخامنشیان، زن و مرد در کنار هم و با حقوقی برابرکاری کردند. تعدادی از کارکنان کارگاه‌های شاهی را زنان تشکیل می‌دادند و حتی مدیریت برخی از این کارگاه‌ها را برعهده داشته‌اند و مردان، زیر دست آنان کاری کردند؟ لوح‌های گلی کشف شده از تخت جمشید

۴۹- لوح‌های گلی کشف شده از تخت جمشید بیانگر و نشان دهنده چه مواردی بود؟

بیانگر آن است که در زمان هخامنشیان، زن و مرد در کنار هم و با حقوقی برابر کاری کردند. تعدادی از کارکنان کارگاه‌های شاهی را زنان تشکیل می‌دادند و حتی مدیریت برخی از این کارگاه‌ها را برعهده داشته‌اند و مردان، زیر دست آنان کار می‌کردند.

۵۰- کدام زنان ایرانی از نخستین شاهان زن یکی از بزرگترین حکومت‌های جهان باستان به شمار می‌آیند؟

تنی چند از زنان خاندان شاهی مانند همسر بزرگدوم و دو دختر خسرو پرویز به نام‌های بوران (پوران) و آرمیذخت بر تخت سلطنت نشستند.

۵۱- در آثار و متون دینی و حقوقی مربوط به دوره ساسانی و قرون نخستین اسلامی، چه مطالب و گزارش‌هایی وجود دارد که دلالت بر حقوق اجتماعی و اقتصادی زنان در آن دوران است؟

مطالب و گزارش‌هایی چون زن حق مالکیت و فعالیت اقتصادی داشت و می‌توانست درآمد کسب کند و در اموال همسر خود شریک باشد. همچنین زن می‌توانست در دادگاه به سود خود اقامه دعوا کند.

۵۲- جشن‌های ایرانیان باستان با چه عواملی پیوند تنگاتنگی داشت؟

با باورهای دینی و زندگی سیاسی، اجتماعی و اقتصادی مردم ایران، به ویژه فعالیت‌های کشاورزی.

۵۳- ویژگی برجسته جشن‌های باستانی ایرانیان چه بود؟

عبادت و شکرگزاری به درگاه خداوند بزرگ بود.

۵۴- مشهورترین جشن‌های ایران باستان را نام ببرید.

گاهنبارها، نوروز، مهرگان و سده

۵۵- گاهنبارها چه بود؟ توضیح دهید.

عبارت بودند از شش جشن که به شکرانه آفریده شدن عناصر اصلی خلقت: آسمان، آب، زمین، گیاه، جانوران و انسان، درشش وقت معین از ماه‌های سال برگزار می‌شد.

۵۶- برگزاری جشن‌های گوناگون چه فرصتی را برای مردم ایران در دوره باستان فراهم کرده است؟
این جشن‌ها، فرصتی برای مردم بود که ضمن شادی، تفریح و معاشرت با یکدیگر، وفاداری خود را به پادشاه ابراز کنند. این جشن‌ها، تأثیر بسزایی بر اتحاد و انسجام ایرانیان در طول تاریخ داشته و عامل مؤثری در تقویت هویت جمعی آنان بوده است.

۵۷- چه چیزی تأثیر بسزایی بر اتحاد و انسجام ایرانیان در طول تاریخ داشته و عامل مؤثری در تقویت هویت جمعی آنان بوده است؟
جشن‌های گوناگون

۵۸- ایرانیان باستان چه آداب و رسومی برای مردگان خود داشتند؟ توضیح دهید.
✓- آنان مراسم سوگواری برای مردگان خود با آداب و تشریفات ویژه‌ای برگزار می‌کردند.
● در مراسم سوگواری درگذشتگان، ضمن خواندن دعا، نیکی‌های شخص از دنیا رفته را یادآوری می‌کردند. ایرانیان احترام خاصی برای ارواح پدران و مادرانشان قائل بودند؛ از این رو، در برخی از جشن‌ها، مراسم ویژه‌ای را برای آرامش ارواح آنان انجام می‌دادند.

❖ پرسش های نمونه درس دوازدهم، کتاب تاریخ (۱)،
❖ پایه دهم علوم انسانی به همراه پاسخ آن

۱- نظام اجتماعی جامعه نخستین آریایی چگونه بود؟

از قبیله های گوناگونی تشکیل می شدند که از نظر تبار و زبان، خویشاوند بودند و باورهای دینی مشترکی داشتند. این قبایل پس از استقرار در مناطق مختلف ایران، جامعه های شبنانی و روستایی را به وجود آوردند، اما همچنان پیوندهای قبیله ای خود را حفظ کردند. هر قبیله شامل تعدادی طایفه بود و به چندین خانواده بزرگ تقسیم می شد. در کنار این رده بندی قبیله ای، نوعی تقسیم بندی اجتماعی سه گانه بر پایه شغل و پیشه افراد نیز وجود داشت که میراث مشترک آریاییان هند و ایرانی به شمار می رفت. در این تقسیم بندی، افراد جامعه به سه قشر «روحانیان»، «جنگجویان» و «کشاورزان و شیانان» تقسیم شده بودند. وجود قشرهای سه گانه آریایی در آغاز معرف نوعی تقسیم کار دسته بندی حرفه ای به شمار می رفت و به نظر نمی رسد که قشری به قشر دیگر برتری داشته باشد.

۲- در نظام اجتماعی جامعه ایرانی در دوره هخامنشیان، چه تغییر و تحولاتی ایجاد شد؟

در زمان هخامنشیان با افزایش فتوحات و توسعه تشکیلات حکومتی، نابرابری اجتماعی و اقتصادی میان گروه حاکم و مردم عادی افزایش یافت. در این دوران اعضای خاندان های بزرگ که خانواده شاهی در رأس آنها قرار داشت، از طرف پادشاه به سمت حکومت شهری ها، فرماندهی ارتش و سایر مناصب مهم حکومتی منصوب گردیدند. آنان دارای های هنگفتی کسب کردند و صاحب زمین های وسیعی شدند. به این ترتیب در زمان هخامنشیان طبقه ای از اشراف و بزرگان شکل گرفت که علاوه بر امتیازات ویژه اقتصادی، از مقام و منزلت اجتماعی بالاتری برخوردار بودند. در این دوره به دلیل اهمیت فتوحات نظامی، قشر جنگجویان نسبت به دو قشر دیگر، در جایگاه بالاتری قرار گرفت.

۳- جامعه ایران در دوره اشکانیان شامل چه گروه ها و قشرهایی بود؟

- ۱- گروه حاکم: شامل اعضای خاندان شاهی و دیگر خاندان های قدیمی و صاحب منصبان نظامی
- ۲- گروه توده مردم: شامل بازرگانان، کشاورزان، شیانان و صاحبان حرف و صنایع

۴- نظام اجتماعی ایران در دوره ساسانیان چه ویژگی هایی داشت؟

بر اصالت نسب و خون استوار بود، تحرک اجتماعی و رفتن از طبقه ای به طبقه دیگر ممنوع و یا بسیار دشوار بود. به دلیل توسعه تشکیلات اداری و دیوانی قشر جدیدی به نام «دبیران» در این دوره به طبقه حاکم افزوده شد. رسمیت یافتن دین زرتشتی باعث افزایش نفوذ و اختیارات موبدان شد.

۵- جنبش مزدک چه پیامدهایی در جامعه ساسانی بر جای گذاشت؟

این جنبش به شدت پایه های نظام طبقاتی ساسانی را متزلزل کرد و انوشیروان ساسانی را به اصلاحات اجتماعی و اقتصادی واداشت که نتیجه آن، کاهش قدرت و نفوذ اشراف و نجبای درجه اول و افزایش قدرت و نفوذ اشراف و نجبای درجه دوم شد.

❖ سئوالات تستی درس دوازدهم، کتاب تاریخ (۱)،
❖ پایه دهم علوم انسانی، به همراه پاسخ.

۱- قبایل اقوام آریایی مهاجر پس از استقرار در مناطق مختلف ایران، جامعه ای و را بوجود آوردند.
الف: جامعه ایلی
ب: جامعه متمدن
ج: جامعه ای شبنانی و روستایی
د: قبیله ایی

۲- وجود گروههای سه گانه آریایی در ایران باستان، مُعرف چه چیزی بود؟
الف: تقسیم کار
ب: شغل و حرفه
ج: دسته بندی حرفه ای
د: الف و ب

۳- کدام قشر جدید در دوره ساسانیان به طبقه حاکم افزوده شد؟
الف: جنگجویان
ب: دبیران
ج: نظامیان
د: روحانیون

۴- دوره کوتاه فرمانروایی کدام حکومت ایران باستان را می توان سرآغاز شکل گیری طبقات اجتماعی به معنای واقعی آن دانست؟
الف: پیش از تشکیل حکومت آریایی ها
ب: دوره فرمانروایی مادها
ج: دوره هخامنشیان
د: دوره حکومت ساسانیان

۵- در دوره ساسانی چه کسانی مدافع نا برابری های اجتماعی و امتیازات طبقه حاکم بودند؟
الف: جنگجویان
ب: مریدان زرتشتی
ج: خاندان شاهی
د: طبقه اشراف

۶- کدام عوامل جز ارکان اساسی هر تمدن و کشوری محسوب می شوند؟
الف: مردم - مالیات
ب: جامعه - مردم
ج: جامعه - تاریخ
د: تاریخ - مالیات

۷- چرا بررسی اوضاع اجتماعی گذشته، موضوعی جالب و درخور توجه است؟
الف: زیرا نشان دهنده روند تغییرات در گذشته و شکل گیری فرهنگ است..
ب: زیرا مردم و جامعه از ارکان اساسی هر تمدن محسوب می شوند.
ج: زیرا بررسی موقعیت قشرها و طبقات جامعه در دوران باستان امری مهم است.
د: چون می توانیم شرایط نظام اجتماعی و روابط حاکم بر آن را ارزیابی نماییم.

۸- اقوام آریایی از نظر..... و خویشاوند بودند و پس از استقرار در مناطق مختلف ایران جامعه ای روستایی و شبنی را به وجود آوردند.

الف: باورهای دینی - متمدن

ب: باورهای دینی - خرافه

ج: تبار - زبان

د: تمدن- خرافه

۹- دلیل شکل گیری طبقات اجتماعی به معنای واقعی آن دردوران ماد وهخامنشی چه بود؟

الف: افزایش فتوحات و توسعه تشکیلات حکومتی

ب: وجود قشرهای سه گانه آریایی در آغاز

ج: افزایش نابرابریها میان گروه حاکم و مردم عادی

د: تمرکز قدرت و ثروت در نزد عده ای خاص

۱۰- چگونه دامنه اختیارات و قدرت پدردرخانواده (دردوره ساسانی)کاهش یافت؟

الف: با گسترش قشرهای حکومتی

ب: با توسعه تشکیلات حکومتی و گسترش گروههای اجتماعی

ج: به وجود آمدن تشکیلات قضایی

د: به وجود آمدن قشرروحانیون

۱۱- جای خالی عبارات زیر را پرکنید.

۱- جشن نوروز از کهن‌ترین جشن‌های ایرانی است که به.....، نخستین.....نسبت داده می‌شود.

جمشید - پادشاه افسانه ای ایران

۲- کتاب اوستا اثر است.

زرتشت

۳- تنها در بخش‌هایی از اوستا که احتمالاً در زمان حکومت توسط تدوین شده، موقعیت اجتماعی زن پایین‌تر از مرد قرار می‌گیرد.

ساسانیان - موبدان

۴- درآیین زرتشتی، و به عنوان دو خصلت و ویژگی زن خوب برشمرده شده است.

پارسایی - عفت

۵- به طور کلی درایران باستان، زن به عنوان وهمواره از عزت و احترام والایی برخوردار بوده است.

مادر- کدبانوی خانه

۶- اقتصاد خانواده کهن ایرانی به صورت بود.

معیشتی

۷- دسترنج تمام افراد خانواده کهن ایرانی برای رفع مصرف می‌شد.

نیازمندی‌های مشترک

۸۲- جنبش مزدک، پایه‌های نظام را به شدت لرزاند.

طبقاتی ساسانی

۹- خانواده گسترده کهن ایرانی تا دوره و حکومت تداوم داشت.

هخامنشی

۱۰- اعضای خانواده کهن ایرانی تحت نظارت، با یکدیگر پیمان ازدواج می‌بستند.

پدر